

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a 3. sz. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Böjti Gizella ügyvéd) által képviselt felperesnek a „Csobánci” Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csobánci Eszter ügyvéd) által képviselt I.r. és a dr. Mészáros János ügyvéd által képviselt II.r. alperesek ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2008. november 14. napján kelt 4.G.40.088/2007/63. számú ítélete ellen a II.r. alperes által 64. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy fizessen az államnak - az illetékügyben eljáró hatóság felhívására - 900.000. (Kilencszázezer) Ft fellebbezési illetéket.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen a felperesnek 600.000. (Hatszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 2008. november 14. napján kelt 63. számú ítéletével kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 24.818.587.Ft vállalkozói díjat, és ebből 4.000.000.Ft után 2001. október 1. napjától, 12.000.000.Ft után 2001. október 19. napjától, 8.818.587.Ft után pedig 2001. december 2. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű évi késedelmi kamatot, továbbá 4.003.629.Ft perköltséget. Az I.r. alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 1.555.992.Ft feljegyzett kereseti és viszontkereseti illetéket. Arra az esetre, ha az I.r. alperestől a marasztalási összeg behajthatatlan, az államot illető viszontkereseti illeték kivételével a II.r. alperest kötelezte annak megfizetésére. A határozat indokolása szerint a felperes és az I.r. alperes, melynek

beltagja a II.r. alperes volt, 2001. április 24-én építési szerződést kötöttek egymással, melynek alapján a felperes 89.115.621.Ft átalánydíj ellenében kötelezettséget vállalt a szám alatti ingatlanon álló irodaház felújítási és átalakítási munkálatainak elvégzésére, és abban 8 lakás generál-kivitelezésére. A szerződés műszaki tartalmát a felek a 2001. április 5-én kelt tételes ajánlati költségvetésre, az annak alapját képező 50.198-14/I. számú építési engedélyre, "A" tervező építési engedélyezési tervdokumentációjára, valamint az I.r. alperes által az ajánlatadás és a szerződéskötés időszakában nyújtott szóbeli tájékoztatásra és a szerződéshez csatolt épületgépészeti, műszaki leírásra utalással határozták meg. A szerződés 5. pontja lehetőséget adott az I.r. alperesi műszaki ellenőr által elismert összegű, az építési naplóban rögzített, előre nem látható eseti különleges körülmények miatt jelentkező többletköltség elszámolására, a műszaki szükségesség által indokolt pótmunkák díját pedig a felek 950.Ft/óra+áfa rezsióradíjban állapították meg azzal, hogy amennyiben a „megrendelések és módosítások a szerződés tárgyában meghatározottaktól lényegesen eltérnek, a felek a vállalkozás feltételeiben külön állapodnak meg". A teljesítési határidő 2001. szeptember 17. volt azzal, hogy a felperes a neki felróható késedelem esetére napi 20.000.Ft késedelmi kötbér megfizetését vállalta. Az I.r. alperes fizetési késedelme esetére a mindenkorli jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű késedelmi kamatot kötöttek ki. A szerződés megkötését és a kivitelezés megkezdését követően a megrendelő I.r. alperes igényeiből fakadó termódosítások folytán a szerződéses műszaki tartalom lényegesen megváltozott. Ezzel összefüggésben a felperes - a beszerzett szakértői véleményekből kitűnően - a tervezetthez képest 12.936.345.Ft értékű munkafeladatot nem valósított meg, ugyanakkor 10.992.837.Ft értékű pótmunkát végzett. Az igények megváltozása és az ebből fakadó termvszolgáltatási késedelem miatt a felperes az eredetileg kikötött teljesítési határidőt nem tudta betartani. Mivel azonban a késedelem "B" igazságügyi szakértő szakvéleményére, az építési naplóbejegyzésekre és a meghallgatott tanúk vallomására figyelemmel neki nem volt felróható, késedelmi kötbér fizetésére nem kötelezhető. Vállalt munkafadatait azonban a felperes a szakvéleményből kitűnően részben hibásan teljesítette. A nem javítható hibák miatti értékcsökkenésre tekintettel ezért 289.750.Ft díjleszállítás alkalmazása indokolt, a javítható hibák - vállalkozói díjból levonandó - javítási költsége pedig 1.063.776.Ft-ot tesz ki. Mindezekre tekintettel - miután az I.r. alperes 61.000.000.Ft vállalkozói díjat fizetett meg - a felperes további 24.818.587.Ft megfizetésére jogosult. A javukra díjleszállítás és javítási költség jogcímén elszámolt tételeket meghaladó szavatossági igényüket és kártérítési követelésüket ugyanakkor az alperesek felhívás ellenére sem bizonyították, azok teljesítésére ezért nem kerülhetett sor.

Ez ellen az ítélet ellen a II.r. alperes élt fellebbezéssel, és az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a vele szembeni kereset elutasítását kérte. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy a felperes helyett más vállalkozókkal elvégeztetett munkákra vonatkozó tényállításai körében az elsőfokú bíróság jogellenesen elzárta őt a további bizonyítástól, a szavatossági, kártérítési és kötbérigénye jogalapját és összecszerűségét pedig az elsőfokú eljárás során megfelelően bizonyította. Megalapozott ellenkövetelése ezért meghaladja a felperest megillető vállalkozói díj összegét, így a keresetet helyesen el kellett volna utasítani. Az eljárás igazságügyi szakértő a felperesi igény vizsgálata során egyébként sem vette figyelembe azt, hogy a felperes és az I.r. alperes között átalánydíjas építési szerződés jött létre, így az érdemi döntést már csak emiatt sem lehetett volna a

szakvéleményre alapítani. Az I.r. alperesi betéti társaságból pedig 2003. december 16-án kivált, így a tagsági jogviszonya megszűnésétől számított 5 év elteltével az I.r. alperes tartozásáért nem tartozik felelősséggel.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy a módosított keresettel érvényesített követelését az I.r. alperessel szemben folyamatban lévő felszámolási eljárásban megfelelően bejelentette, és azt a felszámoló a határidőben érkezett igények között nyilvántartásba vette.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítélet tábla iránymutatásainak megfelelően feltárta a jogvita kereteit, majd mind a keresettel érvényesített követelés, mind az alperesi védekezés, illetve ellenkövetelések körében rendkívül alapos, széleskörű bizonyítást folytatott le. Ennek alapján a tényállást is helyesen állapította meg, és az abból elvont jogi következtetése is teljes egészében helytálló. Az ítélet tábla az elsőfokú határozat indokolásában foglaltakkal is egyetért.

Ezért az elsőfokú ítéletet helyes indokai alapján hagyta helyben, azokra ezúttal csupán hivatkozik. (Pp.254.§. (3) bekezdés)

A fellebbezés kapcsán az alábbiakra mutat rá:

A vállalkozó a szerződésben meghatározott díjért alapvetően mindazokat a szolgáltatásokat köteles nyújtani, amelyek a szerződésszerű teljesítéshez, a megrendelt mű rendeltetésszerű használatának biztosításához szükségesek (XXXII. számú Polgári Elvi Döntés). Abban az esetben, ha a felek az építési szerződésükben a vállalkozói díjat végleges jelleggel egy összegben, átalányáron (fix áron) határozzák meg, a vállalkozói díj fedezetet nyújt valamennyi, a szerződés alapján elvégzendő munkára, és nem számítható fel külön a tervben szereplő, de a költségvetésből hiányzó munkák (többletmunka) ellenértéke sem (BH.2000/201., BH.2000/249. számú jogesetek). Az átalányáron felül a vállalkozó kizárólag a pótmunkák díjára tarthat igényt.

A pótmunka fogalmi körébe az építési szerződés módosítása alapján, illetőleg a pótmegrendelés hiányában a szerződés kereteit meghaladóan elvégzett, a tervben nem szereplő, de műszakilag szükséges munkálatok tartoznak (BH.1996/651. számú jogeset, a Legfelsőbb Bíróság Pf.VII.21.687/1998. és Pfv.IX.21.088/2001/6. számú határozatai). A pótmunkák díjazása során abban az esetben, ha a munkavégzésre pótmegrendelés alapján került sor, a felek megállapodását kell alapul venni, ha pedig a vállalkozó pótlólagos megrendelés (szerződésmódosítás) hiányában nyújtott a szerződés kereteit meghaladó szolgáltatást a megrendelő részére, a felek között a XXXII. számú Polgári Elvi Döntés b/ pontjában foglaltak szerint kell elszámolni.

A jelen esetben az elsőfokú bíróság a felperes által ténylegesen elvégzett munkák körét - döntően **"B"** igazságügyi szakértő aggálytalan szakvéleménye alapján - helyesen állapította

meg, és az ezekért járó díjazás összegét is az itt kifejtett elveknek megfelelően számította. Egyértelműen megállapítható, hogy az elszámolás során figyelembe vette azt is, hogy a felek között átalánydíjas építési szerződés jött létre; a fellebbezésben foglalt ezzel ellentétes II.r. alperesi állítás nem helytálló. Alapítvánnyal állította a II.r. alperes azt is, hogy a felperes elismerte, hogy bizonyos munkafázisokat helyette más vállalkozók végeztek el, majd elismerését visszavonta, ám ezt követően az elsőfokú bíróság elzárta őt e körben tényállításai bizonyításától. A 2007. október 12-én megtartott tárgyaláson ugyanis - a 14. számú jegyzőkönyvből kitűnően - a felperes csupán azt a tényállítást ismerte el, hogy a II.r. alperes által megjelölt vállalkozók az építési helyszínen végeztek munkát. Azt azonban vitatta, hogy a munkavégzés a peres felek közötti vállalkozási szerződés műszaki tartalmát képező munkafeladatokat érintette volna. Erre figyelemmel a II.r. alperes a tanúbizonyítási indítványától kifejezetten elállt és szakértői bizonyítást indítványozott annak megállapítására, hogy az érintett vállalkozók által végzett munka a felperes vállalt feladatai közé tartozott. A beszerzett szakértői vélemény azonban a II.r. alperes előadását e körben alapvetően nem erősítette meg. Ezt követően terjesztette elő a II.r. alperes ismételt tanúbizonyítási indítványát, melyet az elsőfokú bíróság valóban nem teljesített. E körben releváns, bizonyítandó tények (tehát, hogy a felperes által megvalósítani vállalt műszaki tartalom körébe eső munkákat végeztetett-e el az I.r. alperes más vállalkozókkal) igazolására az érintett vállalkozók tanúvallomása önmagában nyilvánvalóan nem lehet alkalmas. Így a kért tanúk meghallgatását az elsőfokú bíróság indokoltan mellőzte.

Hibás teljesítés esetén a jogosultat a Ptk. korábban hatályban volt, de a jelen esetben irányadó 306.§. (1) bekezdése szerint két fő szavatossági jog illeti meg, melyek közül szabadon választhat: a kijavítás, illetve az árleszállítás. A javítható és nem javítható hibák körét, az elszámolható javítási költségeket és az alkalmazható árleszállítás mértékét az elsőfokú bíróság **"B"** igazságügyi szakértő aggálytalan szakvéleménye alapján helyesen állapította meg; az ezt meghaladó szavatossági igényt a periratok nem támasztották alá.

Késedelmi kötbér fizetésére a vállalkozó a Ptk.246.§. (1) bekezdéséből következően csak a teljesítési határidő neki felróható túllépése esetében kötelezhető. A jelen esetben viszont a késedelmet - **"B"** igazságügyi szakértő szakvéleményéből kitűnően - egyéb, a felperesen kívülálló okok idézték elő; a vállalkozó felperes a szerződés határidőben történő teljesítése érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A hibás teljesítésből eredő kár megtérítése a Ptk.310.§-a alapján, a késedelemről eredő kár megtérítése pedig a Ptk.299.§. (1) bekezdése alapján követelhető. A késedelem azonban a felperesnek a korábban kifejtettek szerint nem volt felróható, a hibás teljesítés miatt támasztott kárigény esetében pedig a II.r. alperes a kártérítés tényállási elemeit, köztük mindenekelőtt az okozati összefüggést nem bizonyította; az ítélet a bizonyítékok értékelésével e vonatkozásban is egyetért.

A részére megküldött számla visszaküldése pedig a Ptk.301.§-ában és 301/A.§-ában foglaltakra figyelemmel nem mentesíti a fizetési késedelembe esett megrendelőt a késedelmi kamat fizetése alól.

Alapítván hivatkozott a II.r. alperes arra is, hogy az I.r. alperesi betéti társaságból való kiválása óta eltelt 5 éves időtartamra figyelemmel már nem tartozik felelősséggel az I.r. alperes tartozásáért.

A korábban hatályban volt, de a jelen esetre irányadó, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény 101.§. (3) bekezdése folytán alkalmazandó 97.§. (1) bekezdéséből kitűnően ugyanis a társaságtól megváló beltag a tagsági jogviszonya megszűnésétől számított 5 évig a többi taggal azonos módon felel a társaságnak harmadik személlyel szemben fennálló olyan tartozásáért, amely tagsági jogviszonya megszűnése előtt keletkezett. A II.r. alperes a rendelkezésre álló adatok szerint 2003. december 16-án valóban kivált az I.r. alperesi betéti társaságból. A felperes azonban a tagsági jogviszony megszűnése előtt keletkezett követelését nem vitásan az említett 5 éves határidő elteltét megelőzően érvényesítette a II.r. alperessel szemben peres úton, így a jogvesztés nem következhetett be.

A fellebbezési tárgyaláson tett felperesi és II.r. alperesi nyilatkozatok alapján az sem vitás, hogy perbeli követelését a felperes a törvényes határidőben hitelezői igényként bejelentette az időközben az I.r. alperessel szemben megindult felszámolási eljárásban is, így a jogvesztés emiatt sem következhetett be.

Mindezekre figyelemmel a fellebbezésben előadottak alapján az elsőfokú ítélet fellebbezett részének megváltoztatására nem kerülhetett sor.

A másodfokú eljárásban pereszes II.r. alperes a Pp.239.§. folytán alkalmazandó Pp.78.§. (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró felperes másodfokú ügyvédi munkadíjából álló perkoltségét megfizetni. Az áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíj összegét az ítélet tábla a korábban hatályban volt, de a jelen esetben irányadó 8/2002. (III.30.) IM rendelet 3.§. (2) bekezdése alapján a perérték és a kifejtett jogi tevékenység mérlegelésével állapította meg.

Az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§. (2) bekezdése és a Pp.78.§. (1) bekezdése alapján a II.r. alperes köteles az államnak megfizetni.

G y ő r , 2009. június 17.

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Farkas Attila sk.**
előadó bíró

Dr. Hammer Sándor sk.
bíró

A kiadmány hitelűl
kiadó:

